

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Straffrättsenheten
103 33 Stockholm**Yttrande över Ds 2017:62, Ett särskilt straffansvar för deltagande i en terroristorganisation**

(Ju2017/09803/L5)

Riksdagens ombudsmän, JO, har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnd departementspromemoria. Jag får därför föra fram följande:

Det s.k. terrorismdirektivet föreskriver i artikel 4 att medlemsstaterna ska se till att det är straffbart att leda en terroristgrupp och att delta i en terroristgrupps verksamhet med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till terroristgruppens brottsliga verksamhet. I Sverige finns inga lagregler som fullt ut svarar mot detta direktiv och jag delar utredarens uppfattning att en sådan bestämmelse bör införas. I samma riktning talar att det i samtliga EU-länder förutom Sverige och Danmark finns bestämmelser som uttryckligen straffbelägger att leda eller delta i en terroristgrupp.

Utredaren har kommit fram till att den reglering som han föreslår stämmer med vad som gäller enligt Europakonventionens bestämmelser om föreningsfrihet. Jag delar den uppfattningen. En mera komplicerad fråga är hur regleringen stämmer med regeringsformens skydd för föreningsfriheten (2 kap. 1 § första stycket 5 regeringsformen). Föreningsfriheten är enligt regeringsformen en frihet att sammansluta sig med andra för allmänna eller enskilda syften. Den får begränsas genom lag endast när det gäller sammanslutningar vilkas verksamhet är av militär eller liknande natur eller innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande (2 kap. 24 § andra stycket regeringsformen).

Den 1 april 2016 blev det straffbart i Sverige att finansiera en sammanslutning av personer som begår särskilt allvarlig brottslighet (SFS 2016:94). I det lagstiftningsärendet övervägdes om de indirekta effekter som en sådan straffrättslig reglering kunde få vad gäller medborgarnas möjligheter att verka gemensamt för lovliga ändamål inom ramen för en ideell förening kunde anses innefatta en begränsning av föreningsfriheten i regeringsformens mening. Regeringen konstaterade att ändamålet med den föreslagna regleringen inte var att begränsa möjligheterna att

bedriva lovlig verksamhet i föreningsform utan att motverka terroristbrottslighet. De tänkbara effekterna av regleringen ansågs inte påverka något av de syften som regeringsformens bestämmelser om fri åsiktsbildning skulle tillgodose. Därför bedömde regeringen att förslaget om finansiering av terrorism inte innebar någon begränsning enligt regeringsformen (prop. 2015/16:78 s. 56). Enligt min mening kan motsvarande bedömning göras när det gäller det nu föreslagna förbudet mot att delta i en terroristorganisations verksamhet.

Mot bakgrund av det sagda tillstyrker jag förslaget om en ny straffbestämmelse som omfattar den som deltar i verksamheten i en terroristorganisation. I övrigt föranleder utredarens ställningstaganden inget yttrande från min sida.